

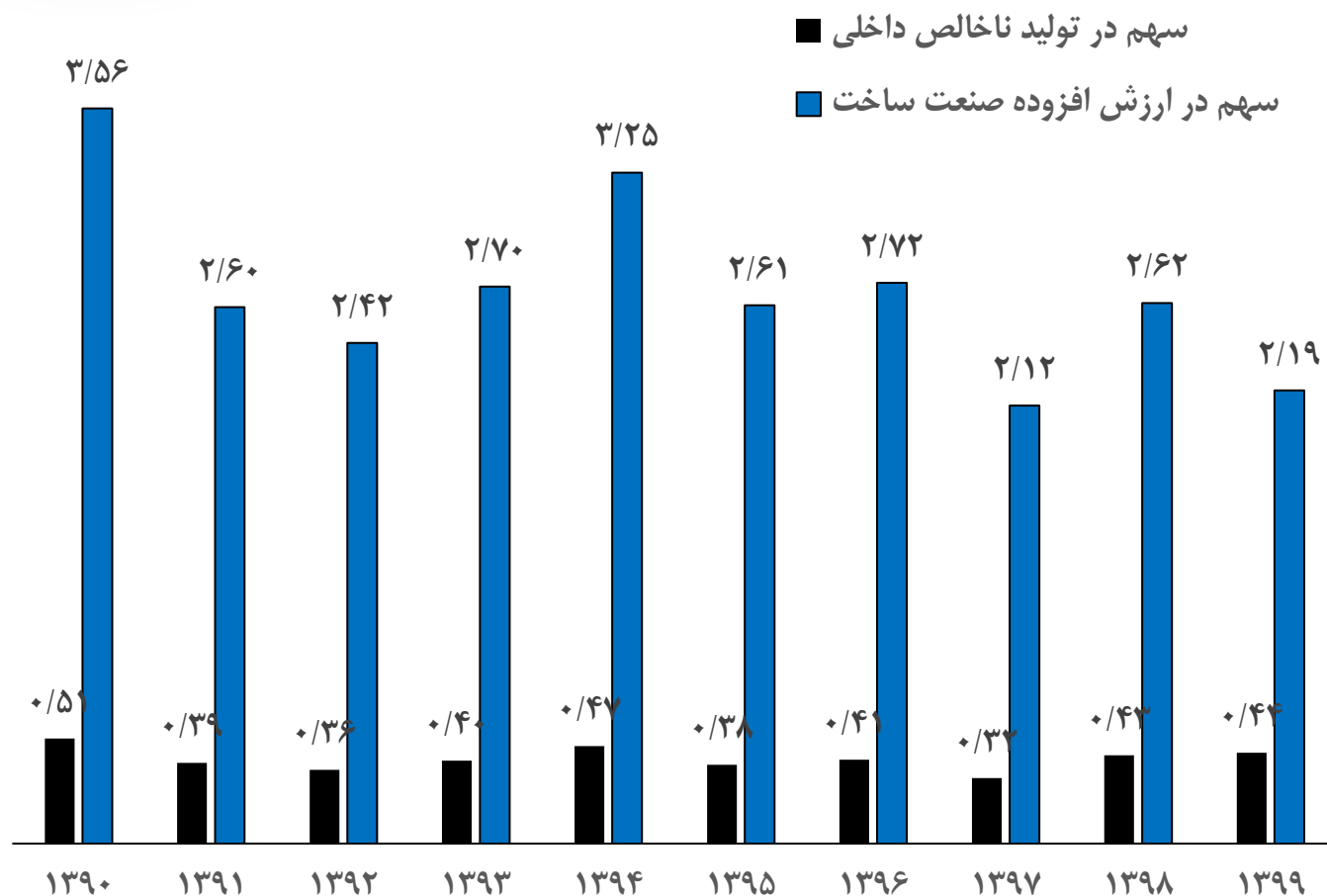
انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

نگاهی به صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی

مریم خزاعی
مرداد ۱۴۰۲

سهم صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی در اقتصاد و صنعت کشور - درصد

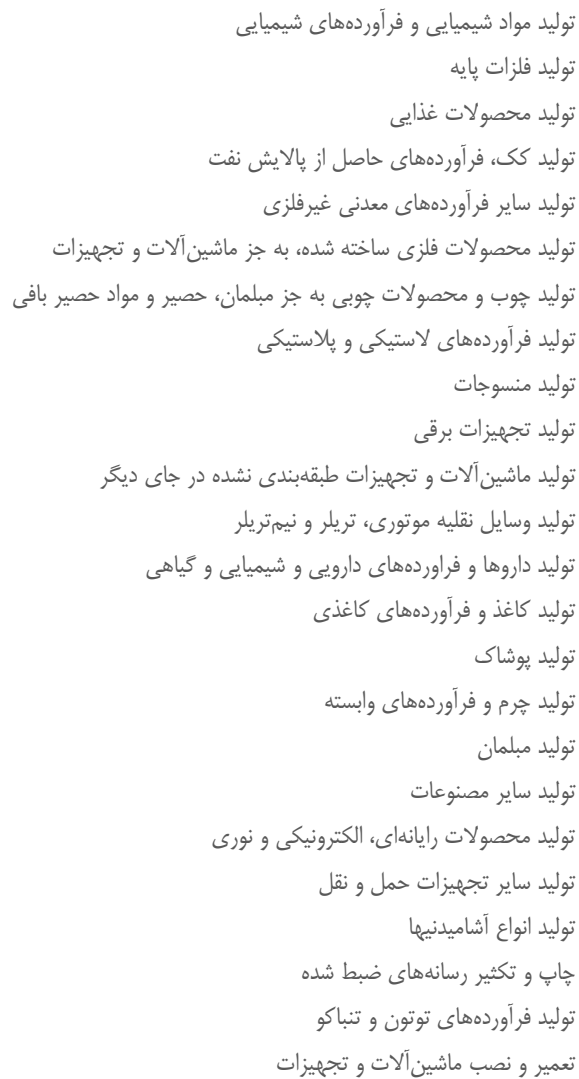

بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران، طی دهه ۹۰ بالاترین سهم صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی از ارزش افزوده صنعت ساخت مربوط به سال ۱۳۹۰ و با رقم ۳,۶ درصد بوده که با استثنای این سال و سال ۱۳۹۴ در سایر سال‌های این دهه سهم مزبور کمتر از ۳ درصد و در سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۹ به ترتیب با ارقام ۲,۱۲ درصد و ۲,۱۹ درصد کمترین سهم را داشته است.

مشابه اتفاق فوق در رابطه با سهم صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی از کل تولید ناخالص داخلی کشور نیز صادق است. متوسط سهم صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی از کل اقتصاد کشور طی دهه ۹۰ برابر با ۰,۴۱ درصد است.

ترکیب فعالیت‌های صنعت ساخت ایران - سهم از کل ارزش افزوده - درصد

رتبه پنجم صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی در ترکیه و رتبه یازدهم همین صنعت در ایران

سهم صنعت ماشین‌سازی در ارزش افزوده صنعت ساخت ترکیه ۳,۵ برابر سهم مشابه در ایران

ترکیب فعالیت‌های صنعت ساخت ترکیه - سهم از کل ارزش افزوده - درصد

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی ایران / بانک مرکزی ۱

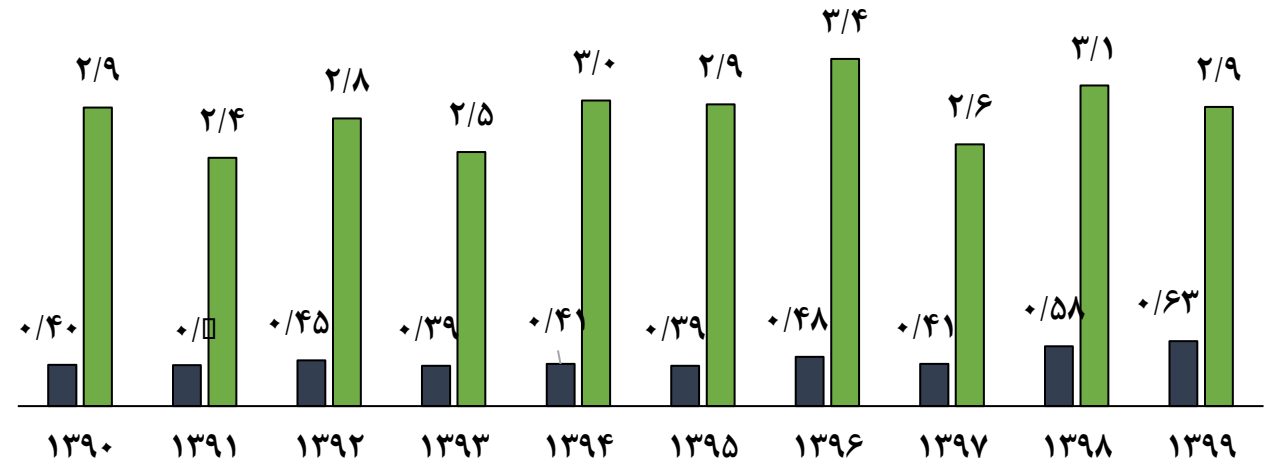
بر اساس داده‌های بانک مرکزی ایران، ارزش افزوده صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی به قیمت‌های جاری طی دهه ۹۰ روندی افزایشی داشته و در سال ۱۳۹۹ به رقم ۲۵,۲ هزارمیلیارد تومان رسیده که ۹,۱ برابر رقم سال ۱۳۹۰ است.

بالاترین سهم صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی از ارزش افزوده صنعت ساخت مربوط به سال ۱۳۹۶ با رقم ۳,۴ درصد بوده و در سال ۱۳۹۱ با رقم ۲,۴ درصد نیز کمترین سهم را داشته است.

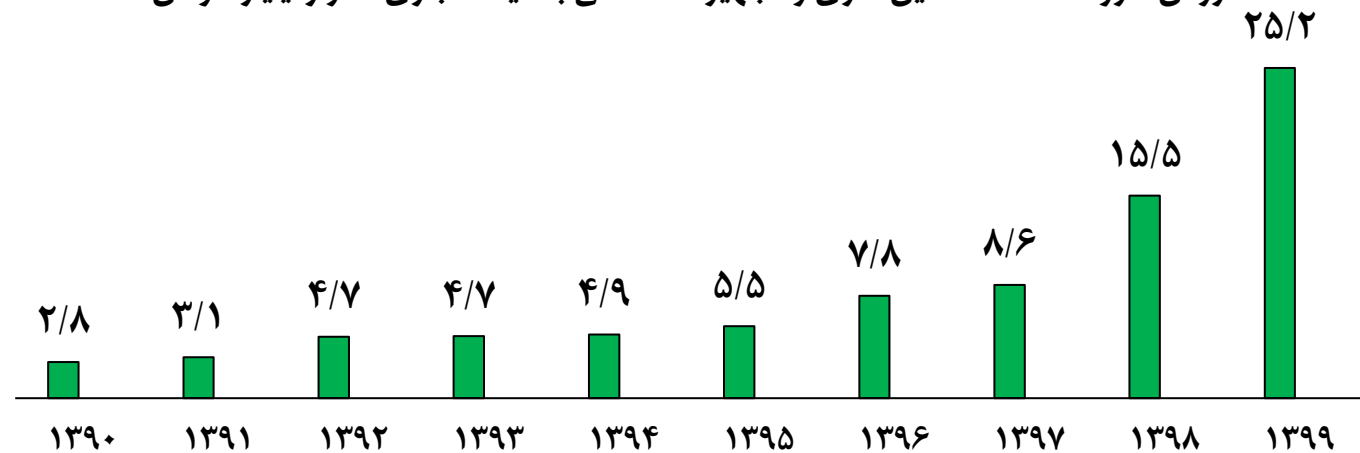
متوسط سهم صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی از کل اقتصاد کشور طی دهه ۹۰ برابر با ۰,۴۶ درصد است. طی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ بر سهم صنعت ماشین‌سازی در تولید ناخالص داخلی کشور افزوده شده و بالاترین سهم با رقم ۰,۶۳ درصد مربوط به سال ۱۳۹۹ بوده است.

سهم صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات در اقتصاد و صنعت ساخت - درصد

سهم در صنعت ساخت   سهم در تولید ناخالص داخلی

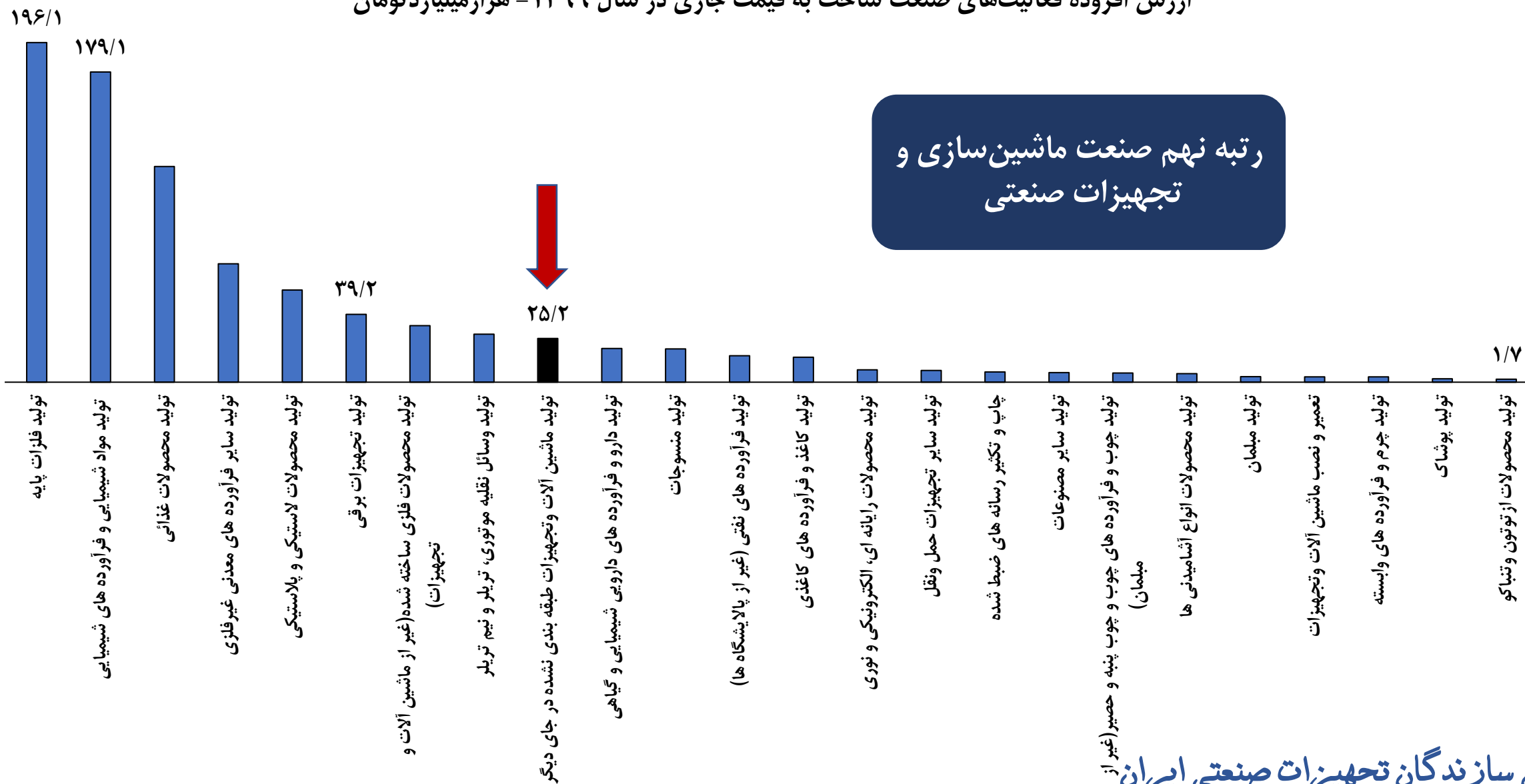
ارزش افزوده صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی به قیمت جاری - هزارمیلیارد تومان

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

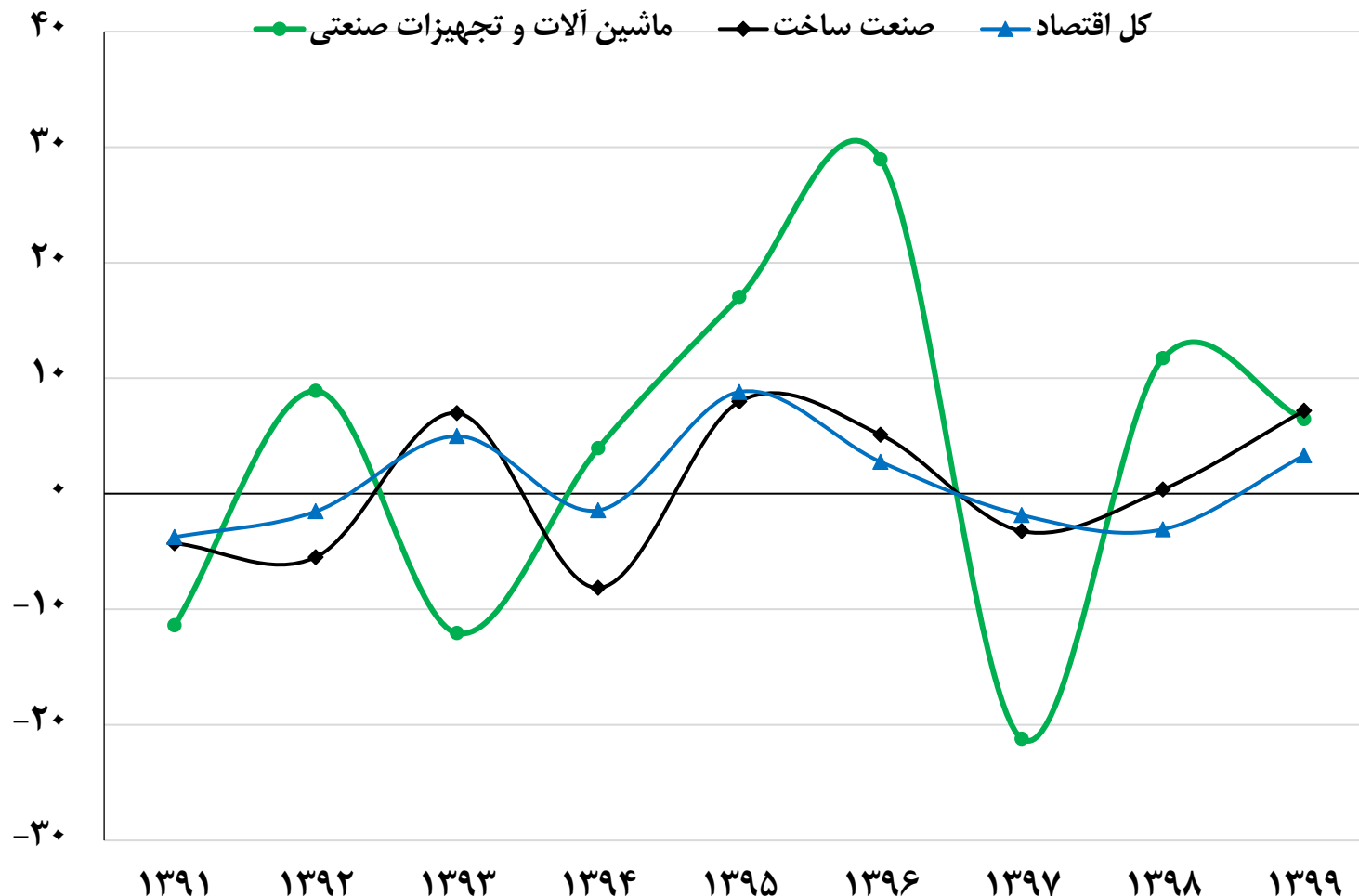
ارزش افزوده فعالیت های صنعت ساخت به قیمت جاری در سال ۱۳۹۹ - هزار میلیارد تومان

رتبه نهم صنعت ماشین سازی و
تجهیزات صنعتی

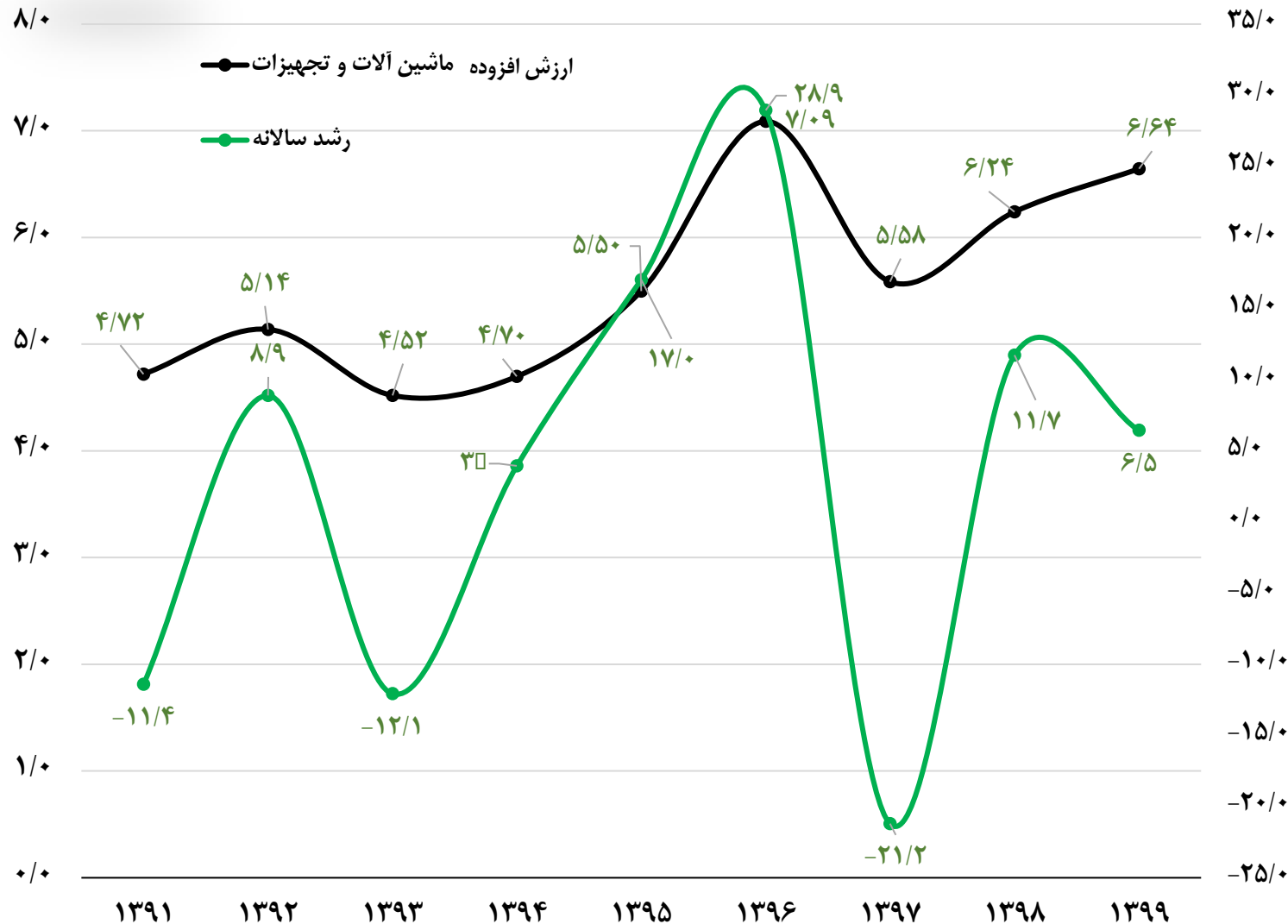
درصد تغییر سالانه ارزش افزوده به قیمت ثابت ۱۳۹۵

میانگین رشد سالانه اقتصادی و رشد ارزش افزوده صنعت ساخت کشور طی سالهای ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۹ به ترتیب حدود ۰,۴۵ درصد و ۰,۵۴ درصد بوده در حالی که رقم مشابه برای صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی ۲,۵ درصد است.

ارزش افزوده صنعت ماشین سازی و تجهیزات به قیمت های ثابت ۱۳۹۵ - هزارمیلیارد تومان

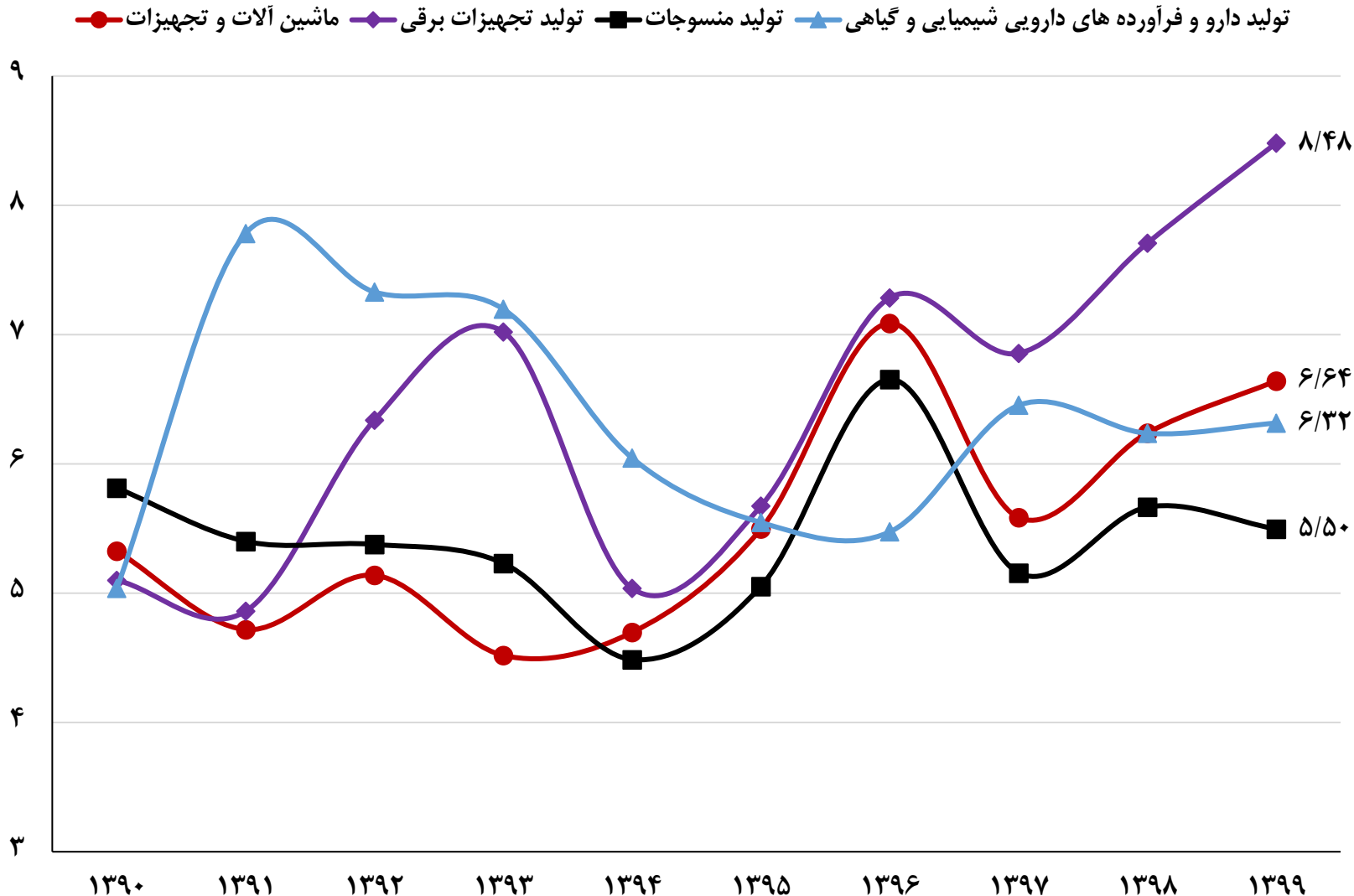

طی دوره مورد بررسی طی سه سال ۱۳۹۱، ۱۳۹۳ و ۱۳۹۷ صنعت ماشین سازی با رشد منفی مواجه شده در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۸ به ترتیب با کسب ارقام ۲۹ و ۱۲ درصد بالاترین نرخ رشد را دارا بوده است.

مشارکت صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی در رشد اقتصادی کشور به دلیل سهم کم آن در ترکیب ارزش افزوده فعالیت های اقتصادی (به طور متوسط ۰,۴۶ درصد طی دهه ۹۰) کم و طی دو سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ به ترتیب ۰,۰۵ و ۰,۰۳ واحد درصد بوده است.

ارزش افزوده واقعی صنعت ماشین‌سازی در مقایسه با سایر صنایع

روند ارزش افزوده صنایع منتخب به قیمت ثابت ۱۳۹۵ - هزارمیلیارد تومان

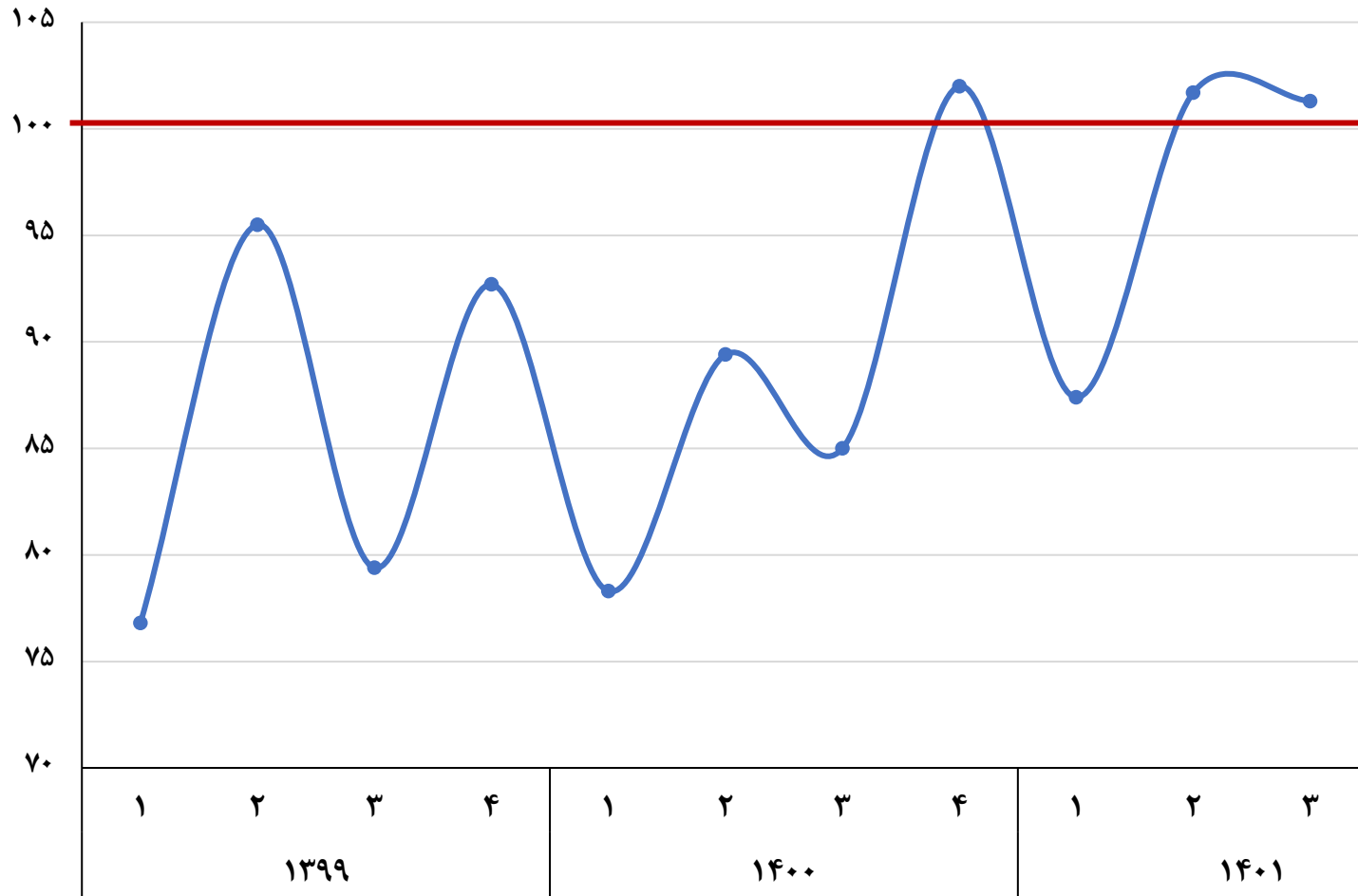
روند عمومی ارزش افزوده صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی طی دهه ۹۰ با وجود نوسانات مقطعی، افزایشی بوده است.

میزان آسیب‌پذیری این صنعت در برابر نوسانات اقتصاد کلان در مقایسه با برخی از صنایع از جمله صنعت تولید تجهیزات برقی، کمتر است.

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

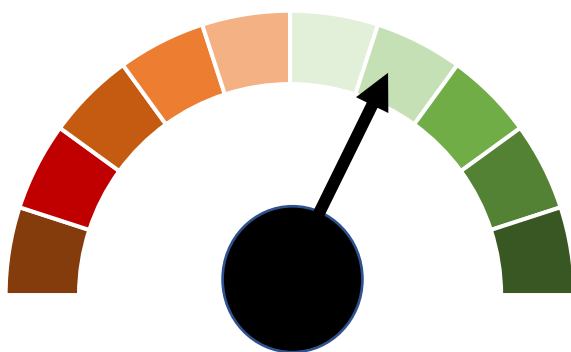
شاخص تولید صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی کارگاه های بالای ۱۰۰ نفر
کارکن، ۱۳۹۵=۱۰۰

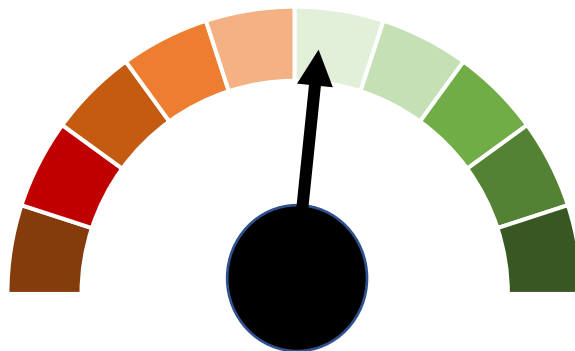
چنانچه سطح تولیدات صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی را در سال ۱۳۹۵ برابر با ۱۰۰ در نظر بگیریم، طی دهه ۹۰ باستانای زمستان ۱۴۰۰ و فصول تابستان و پاییز ۱۴۰۱، سطح تولیدات در این صنعت به رقم سال پایه یعنی ۱۰۰ نرسیده است.

وفق نمودار روند تولیدات در این صنعت از نوسانات فصلی برخوردار است و اغلب بالاترین سطوح تولید در فصول تابستان و زمستان، اتفاق می افتد.

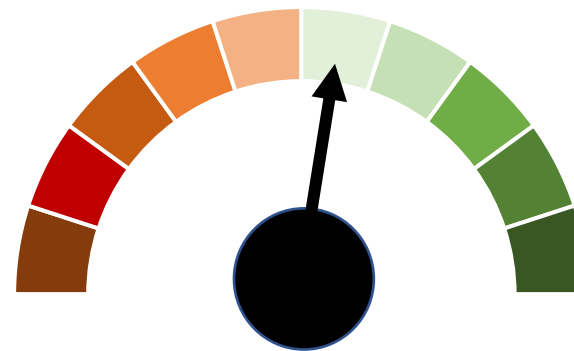
در سال ۱۴۰۰ رشد شاخص تولید صنعت ماشین سازی برابر با ۳ درصد و طی نه ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ برابر با ۱۵ درصد بوده که از رقم متناظر برای کل صنعت ساخت (۸,۳ درصد) بالاتر است.

شاخص صنعت ماشین سازی
و لوازم خانگی
۶۴,۴

شاخص صنعت ساخت
۵۳,۲۸

شاخص کل اقتصاد
۵۵,۳

وضعیت مطلوب شاخص مدیران خرید در گروه ماشین سازی و لوازم خانگی
در مقایسه با شاخص کل اقتصاد و صنعت ساخت

وضعیت شاخص های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید خرداد ۱۴۰۲

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فراورده های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم
شامخ گروه	۴۶/۵۰	۴۹/۶۴	۶۴/۱۷	۶۴/۴۰	۶۰/۷۷	۴۶/۴۰	۶۰/۹۷	۵۴/۸۸	۵۵/۰۰	۵۳/۶۶	۶۴/۲۹
مقدار تولید محصولات	۳۵/۰۰	۵۰/۰۰	۷۲/۲۲	۷۱/۴۳	۶۱/۵۴	۴۸/۸۴	۵۹/۶۸	۵۶/۹۸	۵۰/۰۰	۵۳/۵۷	۶۴/۲۹
میزان سفارشات جدید	۵۵/۰۰	۴۲/۸۶	۷۲/۲۲	۶۱/۹۰	۵۷/۶۹	۳۶/۰۵	۶۲/۹۰	۵۰/۰۰	۶۰/۰۰	۵۱/۷۹	۵۷/۱۴
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۵/۰۰	۶۴/۲۹	۵۵/۵۶	۷۸/۵۷	۶۱/۵۴	۵۱/۱۶	۵۹/۶۸	۵۹/۳۰	۶۰/۰۰	۵۵/۳۶	۷۸/۵۷
موجودی مواد اولیه	۳۰/۰۰	۴۶/۴۳	۲۷/۷۸	۵۷/۱۴	۵۷/۶۹	۵۰/۰۰	۵۹/۶۸	۵۳/۴۹	۵۵/۰۰	۴۶/۴۳	۵۰/۰۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۰/۰۰	۵۰/۰۰	۶۶/۶۷	۵۲/۳۸	۶۵/۳۸	۵۳/۴۹	۶۱/۲۹	۵۶/۹۸	۵۰/۰۰	۵۸/۹۳	۷۱/۴۳
قیمت خرید مواد اولیه	۶۵/۰۰	۵۷/۱۴	۶۶/۶۷	۷۶/۱۹	۸۸/۴۶	۵۹/۳۰	۷۹/۰۳	۶۹/۷۷	۶۵/۰۰	۶۲/۵۰	۷۱/۴۳
موجودی محصول (انبار)	۴۵/۰۰	۳۲/۱۴	۶۶/۶۷	۴۲/۸۶	۶۱/۵۴	۵۶/۹۸	۵۶/۴۵	۵۲/۳۳	۵۵/۰۰	۵۰/۰۰	۶۴/۲۹
میزان صادرات کالا	۶۰/۰۰	۶۰/۷۱	۵۵/۵۶	۵۰/۰۰	۵۳/۸۵	۵۰/۰۰	۵۳/۲۳	۵۰/۰۰	۵۵/۰۰	۵۱/۷۹	۲۸/۵۷
قیمت محصولات تولیدشده	۵۵/۰۰	۳۵/۷۱	۵۵/۵۶	۵۴/۷۶	۶۵/۳۸	۴۳/۰۲	۵۹/۶۸	۵۵/۸۱	۵۰/۰۰	۵۵/۳۶	۶۴/۲۹
مصرف حامل های انرژی	۶۵/۰۰	۳۹/۲۹	۷۲/۲۲	۷۸/۵۷	۵۷/۶۹	۵۵/۸۱	۶۱/۲۹	۵۸/۱۴	۷۰/۰۰	۵۵/۳۶	۵۷/۱۴
میزان فروش محصولات	۵۵/۰۰	۴۲/۸۶	۵۰/۰۰	۶۴/۲۹	۶۵/۳۸	۴۴/۱۹	۵۹/۶۸	۴۸/۸۴	۵۰/۰۰	۵۰/۰۰	۴۲/۸۶
انتظارات تولید در ماه آینده	۷۵/۰۰	۵۳/۵۷	۷۲/۲۲	۶۹/۰۵	۶۹/۲۳	۵۵/۸۱	۶۲/۹۰	۶۸/۶۰	۵۵/۰۰	۶۷/۸۶	۵۷/۱۴

وضعیت مطلوب شاخص مدیران خرید در گروه ماشین سازی و لوازم خانگی در مقایسه با شاخص سایر صنایع

درصد تغییر شاخص تولید صنایع بورسی در خرداد ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل

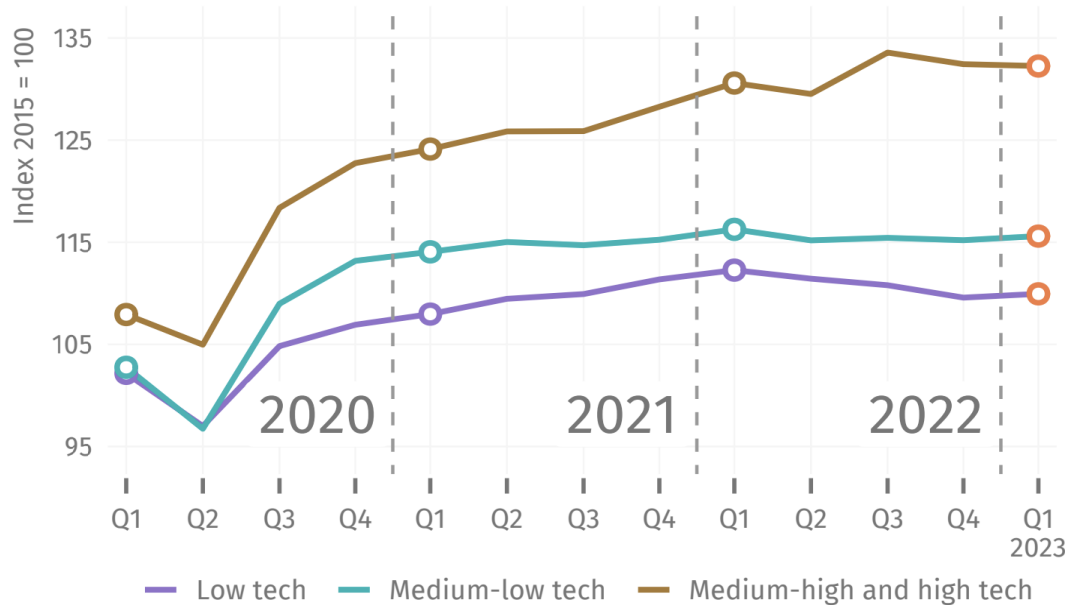

بررسی فعالیت صنایع بورسی در حوزه ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی در خرداد ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که شاخص تولید این صنعت در ماه مزبور با افزایش ۱۰,۵ درصد همراه بوده که بعد از فعالیت‌های صنعتی تولید محصولات فلزی، خودرو و قطعات و صنایع دارویی بالاترین رشد را داراست.

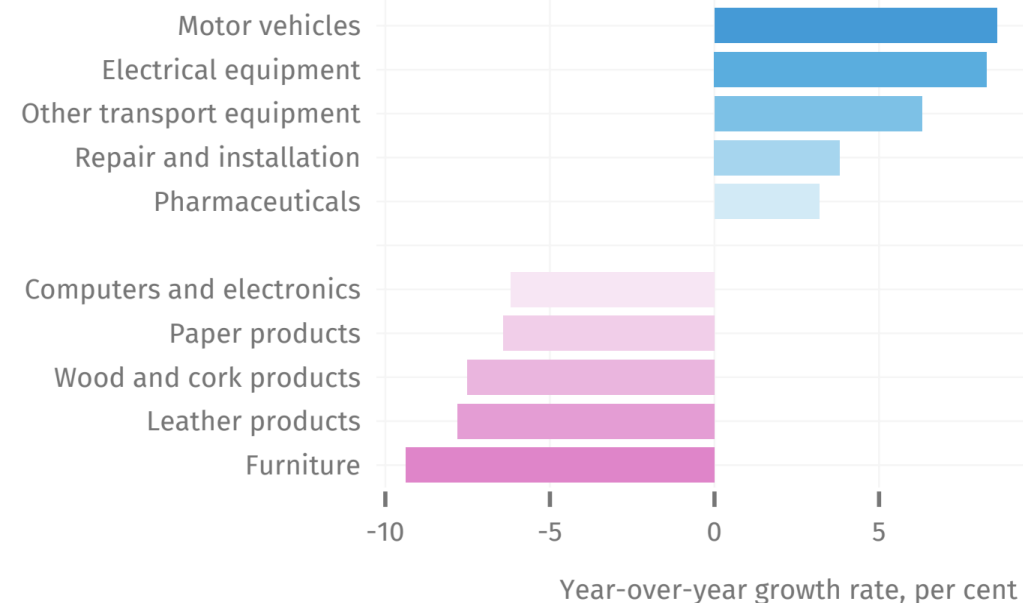
رشد رشته فعالیت‌ها

Global index of manufacturing production by technology level

تنها گروه فعالیت دارای رشد مثبت تولید در فصل اول ۲۰۲۳؛ گروه صنایع با سطح فناوری بالا و متوسط با نرخ رشد ۱,۳ درصد
صنایع با فناوری متوسط پایین؛ منفی ۰,۶ درصد
صنایع با فناوری پایین؛ منفی ۲,۱ درصد

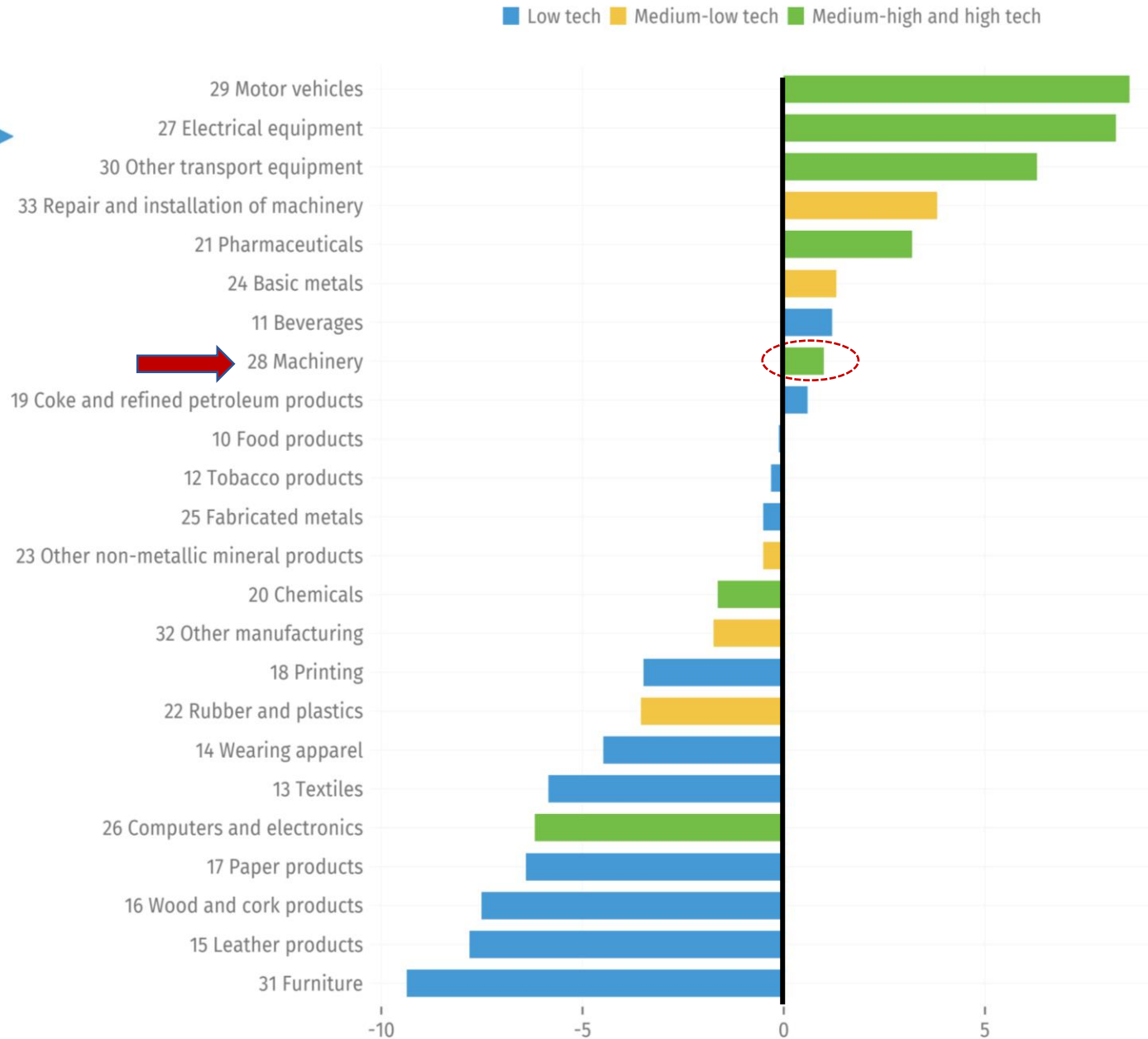
Manufacturing industries with best/worst global performance

استمرار روند بهبود تولید در صنایع وسایل نقلیه موتوری و کسب نرخ رشد ۸,۶ درصد در فصل اول ۲۰۲۳
ناشی از محرک برقی شدن خودروها و سایر فناوری‌های پیشرو و نوین

رشد تولیدات صنعتی جهان به تفکیک فعالیت‌ها

صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات جزو گروه صنایع با سطح فناوری بالا و متوسط

نرخ رشد ۰,۷ درصدی کل تولید صنعتی جهان در فصل اول ۲۰۲۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل

افزایش حدود یک درصدی تولیدات صنعت ماشین‌سازی جهان در فصل اول ۲۰۲۳ (بالا تر از میانگین کل)

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

رشد تولیدات صنعتی جهان به اقتصادهای صنعتی و
در حال صنعتی شدن

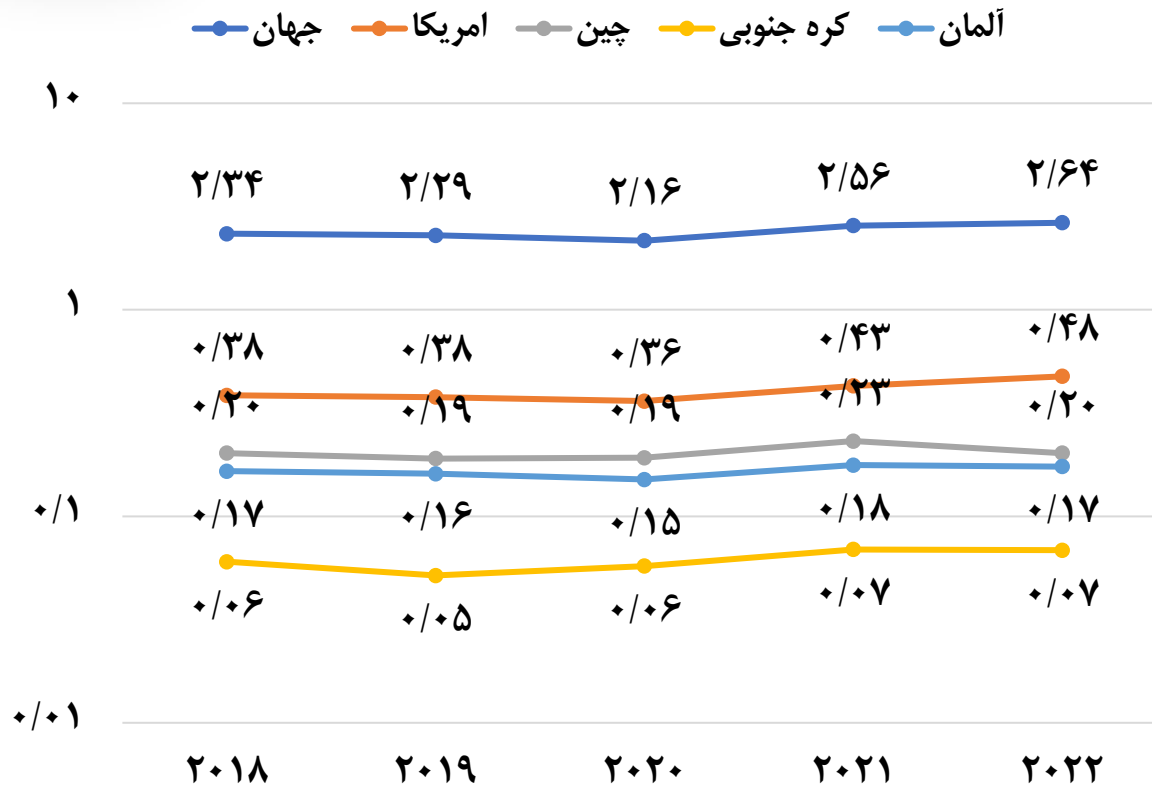

برتری اقتصادهای در
حال صنعتی شدن در
رابطه با رشد بالاتر تولید
ماشین آلات صنعتی در
مقایسه با اقتصادهای
صنعتی

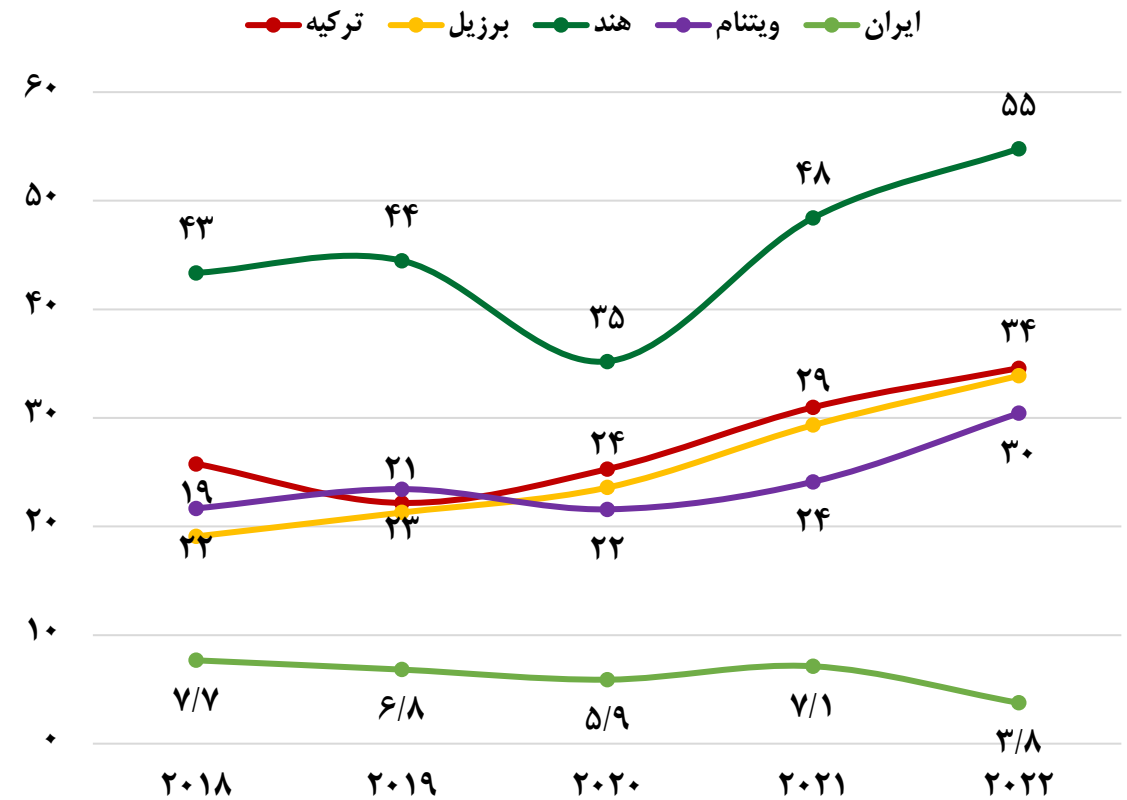

واردات ماشین آلات صنعتی در جهان

واردکنندگان عمده ماشین آلات فصل ۸۴ - تریلیون دلار

واردات فصل ۸۴ اقتصادهای منتخب - میلیارد دلار

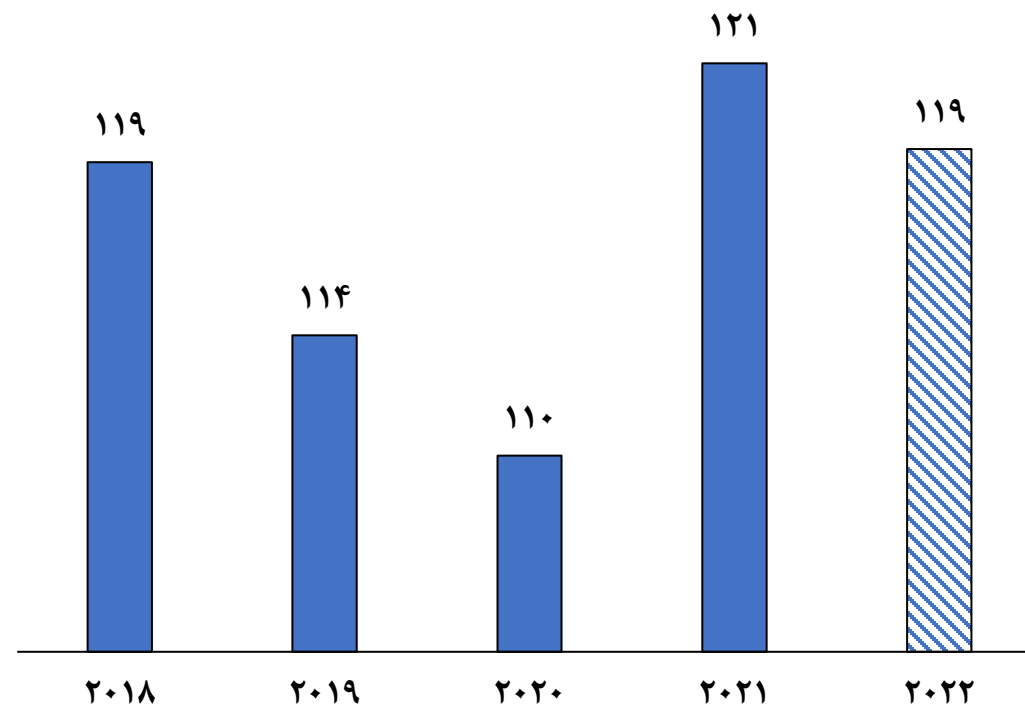
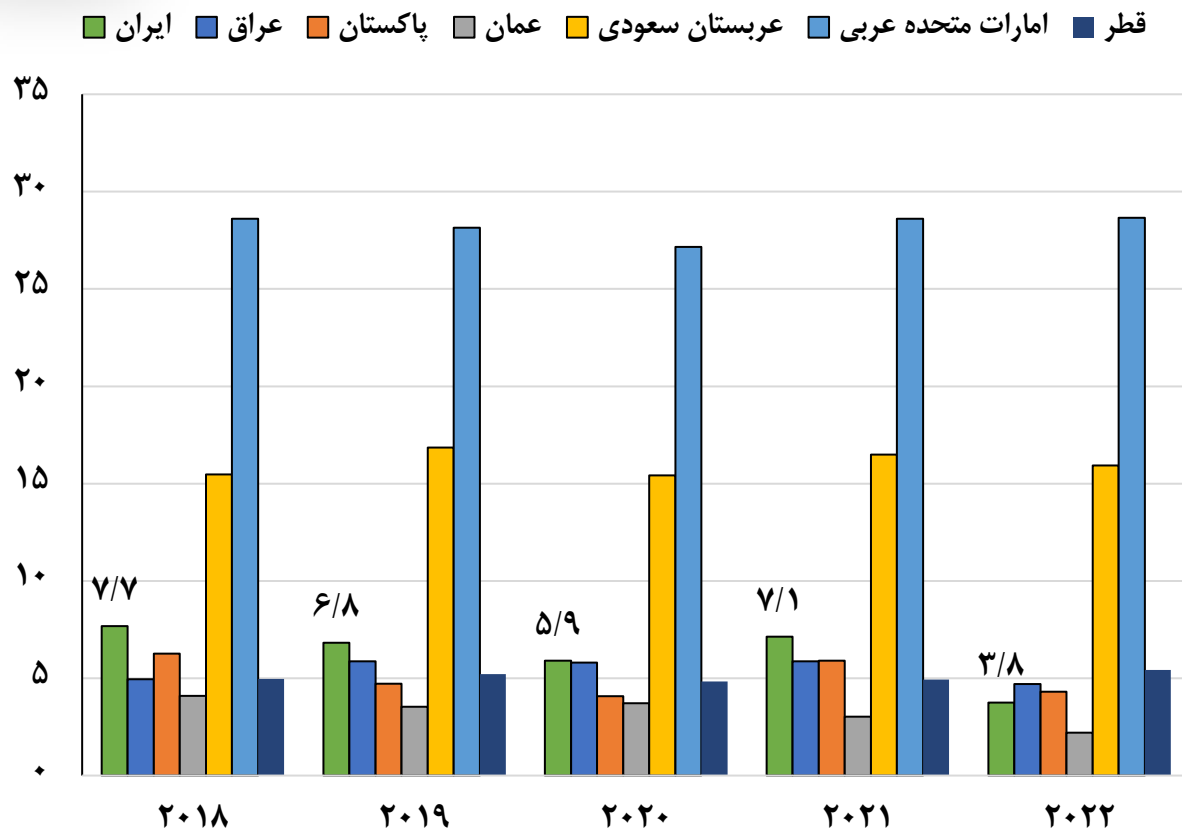

بازار جهانی ۲٫۶ تریلیون دلاری واردات ماشین آلات در سال ۲۰۲۲ و افزایش ۳۰۰ میلیارد دلاری آن طی ۵ سال اخیر واردکنندگان عمده به ترتیب عبارتند از امریکا، چین، آلمان و کره جنوبی - اقتصادهای مطرح در زمینه تولید ماشین آلات صنعتی خود واردکنندگان عمده نیز هستند. بااستثنای ایران، در اکثر اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور روند عمومی واردات ماشین آلات صنعتی از سال ۲۰۲۱ به بعد افزایشی بوده است.

واردات ماشین‌آلات صنعتی در منطقه خاورمیانه

واردات ماشین‌آلات صنعتی فصل ۸۴ منطقه خاورمیانه - میلیارد دلار

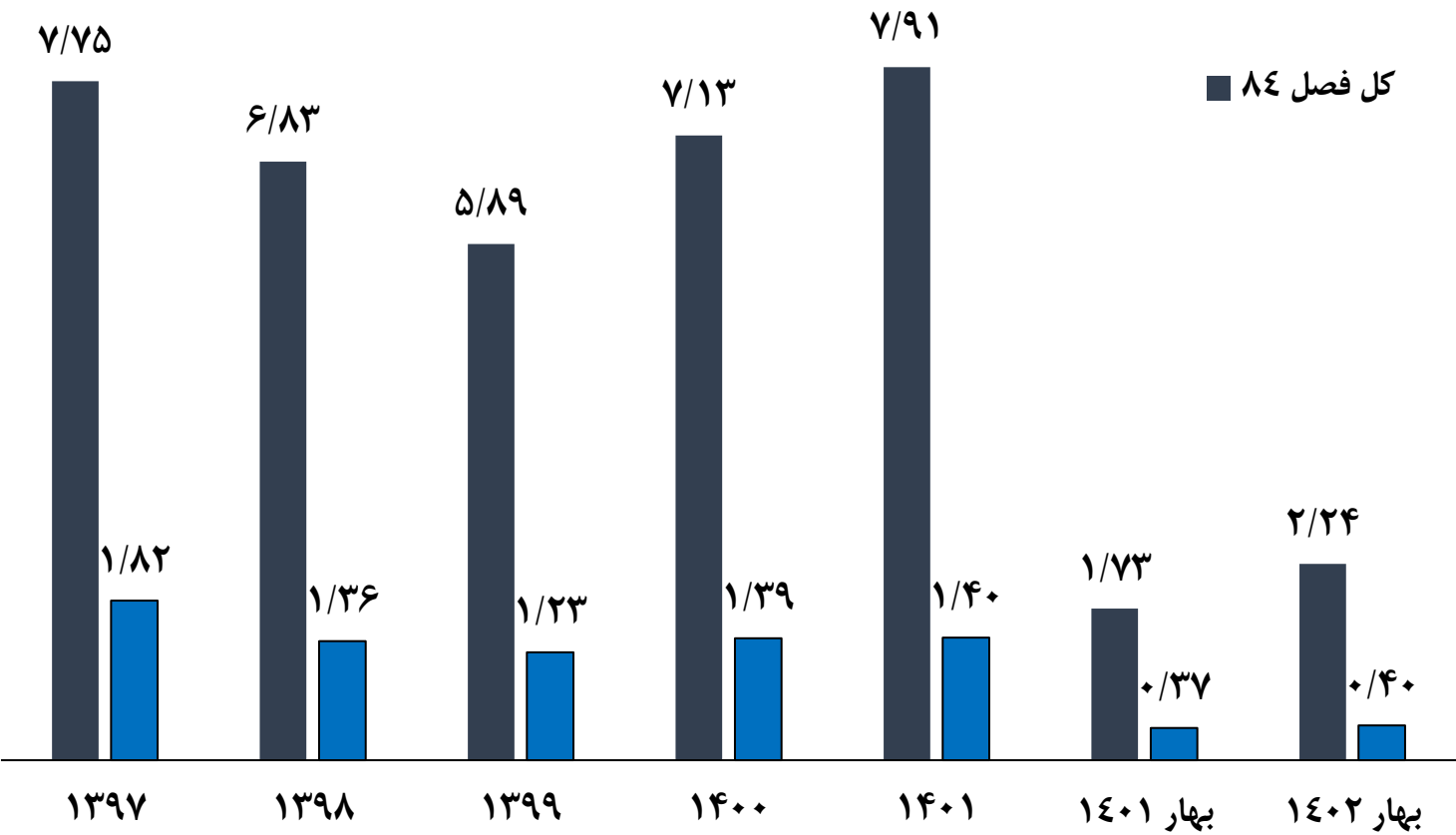

بازار ۱۲۰ میلیارد دلاری واردات ماشین‌آلات در منطقه خاورمیانه در سال ۲۰۲۲ و افزایش ۱۰ میلیارد دلاری آن در سال ۲۰۲۱
واردکنندگان عمده به ترتیب عبارتند از امارات متحده عربی، عربستان سعودی و عراق

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

واردات ماشین آلات و قطعات صنعتی فصل ۸۴

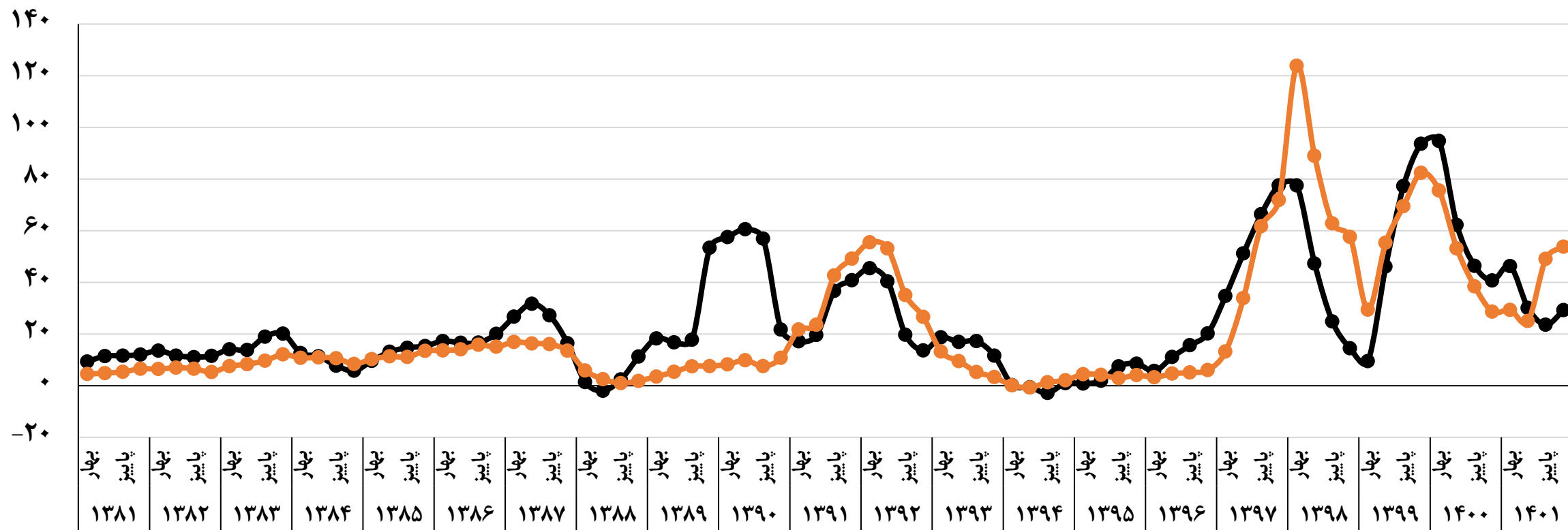
بیشترین واردات فصل ۸۴ کتاب مقررات صادرات و واردات مربوط به سال ۱۴۰۱ با رقمی نزدیک به ۸ میلیارد دلار بوده که ۱,۴ میلیارد دلار از آن مربوط به اجزا و قطعات است.

واردات فصل ۸۴ در فصل اول ۱۴۰۲ برابر با ۲,۲۴ میلیارد دلار با رشد ۲۹ درصدی نسبت به فصل مشابه سال قبل بوده است.

درصد تغییرات شاخص بهای تولیدکننده نسبت به فصل مشابه سال قبل - ۱۰۰ = ۱۳۹۵

● کل بخش صنعت   ● ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر

عقب ماندگی صنعت ماشین‌سازی و تجهیزات صنعتی از تحولات متناظر قیمتی کل صنعت ساخت